

Sygnatura akt: V GC 1332/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Kalisz, dnia 26 października 2017r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu, V Wydział Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Górna-Szuława

Protokolant: sekretarz sądowy Monika Sowa

po rozpoznaniu w dniu 16 października 2017 r. w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z powództwa: M. P., R. J.

przeciwko: B. W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej B. W. solidarnie na rzecz powodów M. P. i R. J. kwotę 6.195,65 zł (sześć tysięcy sto dziewięćdziesiąt pięć złotych 65/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od kwoty 6.018,69 zł od dnia 21 stycznia 2017r. do dnia zapłaty,
2. zasądza od pozwanej B. W. solidarnie na rzecz powodów M. P. i R. J. kwotę 2.067,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 1.817,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSR Katarzyna Górna- Szuława

Sygn. akt V GC 1332/17

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 31 marca 2017 r. (data wpływu) powodowie M. P. i R. J. prowadzący działalność gospodarczą p.n. (...) s.c. w B. reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika domagali się zasądzenia od pozwanej B. W. prowadzącej działalność gospodarczą p.n. (...) w K. zapłaty kwoty 6.195,65 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 6.018,69 zł od dnia 21 stycznia 2017 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych i opłatą skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł.

W uzasadnieniu pozwu powodowie podnieśli, iż wykonali dla pozwanej usługę transportową i domagają się z tego tytułu wynagrodzenia w wysokości 6.018,69 zł. Wskazali, że obok tej kwoty żądają również kwoty 176,96 zł, tj. równowartości 40 euro tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności, zgodnie z ustawą z dnia 08 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Strona powodowa podniosła również, iż pozwana nigdy nie kwestionowała faktu ani jakości wykonanej usługi.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanym w dniu 26 kwietnia 2017 r. w sprawie sygn. akt V GNc 1353/17 Sąd Rejonowy w Kaliszu V Wydział Gospodarczy zasądził od pozwanej solidarnie na rzecz powodów kwotę dochodzoną pozwem wraz z żądanymi odsetkami i kosztami procesu.

Pozwana reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika w ustawowym terminie złożyła sprzeciw od nakazu zapłaty, w którym wniosła o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie solidarnie od powodów na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł. Wskazała, że kwestionuje roszczenie co do zasady i co do wysokości. Nadto podniosła zarzut przedawnienia roszczenia.

W uzasadnieniu pozwana wskazała, że kwestionuje jakość wykonania usługi przez powodów, co zgłaszała telefonicznie ich pracownikowi, w szczególności godziny w jakich nastąpił załadunek i rozładunek towaru, a także czas, w jakim został załadowany towar. Podniosła, iż równowartość wyrażona w złotych polskich łącznej kwoty 800 euro (z uwagi na przyjęcie kwoty 400 euro tytułem kary umownej za nieodpowiednie wykonanie zlecenia transportowego na trasie międzynarodowej, raz za załadunek, raz za rozładunek), stanowi kwotę potrącenia tytułem kary umownej. Wskazała także, iż w jej ocenie należność wynikająca ze spornego zobowiązania została przez nią uiszczona, ale z uwagi na okoliczność, że współpracuje z wieloma podmiotami a usługa jest odległa w czasie, nie jest w stanie jednoznacznie tego stwierdzić. Pozwana zakwestionowała również żądanie w zakresie kosztów odzyskiwania należności podnosząc, że powodowie ograniczyli się wyłącznie do wskazania, iż spełnili swoje świadczenie, jednakże jego jakość była niezgodna z umową. Powodowie zaś w żaden sposób nie udokumentowali kosztów poniesionych z windykacją.

Pozwana wskazała także, iż z ostrożności procesowej podnosi zarzut przedawnienia roszczenia. Wniosła o przesłuchanie jej na rozprawie i nie złożyła żadnych innych wniosków dowodowych.

W odpowiedzi na sprzeciw z dnia 04 lipca 2017 r. (data wpływu) powodowie podtrzymali dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Wskazali, że usługa została wykonana prawidłowo, a pozwana przed wniesieniem sprzeciwu nie kwestionowała jej jakości ani wartości, nie kwestionowała również wystawionych wezwań do zapłaty. Powodowie podnieśli, iż zarzut przedawnienia roszczenia jest całkowicie bezpodstawny, gdyż roszczenie stało się wymagalne w dniu 20 stycznia 2017 r., a jego termin w niniejszej sprawie wynosi 1 rok.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strony prowadzą działalność gospodarczą, której przedmiotem jest między innymi transport drogowy towarów, w tym transport międzynarodowy.

(bezsporne).

Na podstawie zlecenia przewozu nr (...) z dnia 17 listopada 2016 r. pozwana zleciła powodom wykonanie usługi transportowej na trasie międzynarodowej. W zleceniu stawkę frachtową netto określono na kwotę 1.100 euro. Zleceniobiorca zobowiązał się do przewiezienia własnymi środkami transportu samochodowego towarów zleceniodawcy (pkt III.5 zlecenia). Wskazane daty oraz godziny załadunku i rozładunku były datami i godzinami (...). Oznacza to, że zleceniobiorca nie mógł podjechać wcześniej ani później na załadunek i rozładunek. W przypadku opóźnienia w podstawieniu samochodu pod załadunek albo rozładunek zleceniobiorca miał zapłacić zleceniodawcy karę umowną w wysokości 400 euro w przypadku przewozu międzynarodowego za każde z występujących naruszeń z osobna (III.6 zlecenia). Kwota frachtu miała być rozliczana w złotych polskich, po średnim kursie NBP ogłoszonym w dniu załadunku, zgodnie z datą umieszczoną na CMR (III.11 zlecenia). Podstawą zapłaty frachtu miało być doręczenie kompletu dokumentów, tj.: prawidłowo wystawionej faktury VAT, 2 sztuk pobitych oryginalnych dokumentów CMR oraz innych odpowiednich dokumentów, z pieczęcią

w odpowiednim miejscu z podpisem, które zleceniobiorca był zobowiązany dostarczyć zleceniodawcy w terminie 14 dni od daty rozładunku (III.12 zlecenia). Termin płatności wynosił 60 dni i był liczony od momentu otrzymania od zleceniobiorcy kompletu prawidłowo wystawionych dokumentów wraz z fakturą VAT (III.13 zlecenia).

Za wykonany przewóz powodowie wystawili pozwanej w dniu 21 listopada 2016 r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 1.100 euro netto, tj. 1.353 euro brutto. Po przeliczeniu na złote według tabeli kursów nr (...) z dnia 18 listopada 2016 r. do zapłaty wskazano kwotę 6.018,69 zł. Należność miała być uregulowana przelewem w terminie do dnia 20 stycznia 2017 r.

Wobec braku zapłaty pismem z dnia 08 marca 2017 r. firma (...) - Mediacje reprezentująca powodów wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 6.269,28 zł tytułem niezapłaconej faktury VAT nr (...) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych oraz kwoty 176,96 zł tytułem równowartości 40 euro w terminie 3 dni od doręczenia wezwania pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. Wezwanie zostało nadane na pocztę tego samego dnia, zaś odebrane przez pozwaną w dniu 10 marca 2017 r.

(dowód: faktura VAT k. 6, zlecenie transportowe k. 7-8, list przewozowy CMR k. 9, odniesienie wewnętrzne k. 9v, faktura VAT k. 10, wezwanie do zapłaty k. 10, wyciąg z książki nadawczej k. 11, wydruk śledzenia przesyłek pocztowych k. 41).

Pozwana po wykonaniu transportu nie zgłaszała żadnych zastrzeżeń ani reklamacji. Pierwsze zastrzeżenia podniosła w sprzeczności od nakazu zapłaty.

(okoliczność bezsporna).

Na dzień 30 grudnia 2016 r. średni kurs NBP 1 euro wynosił 4,4240 zł.

(dowód: tabela A kursów średnich k. 12).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przedłożonych dokumentów, których wiarygodność i rzetelność sporządzenia nie budziła jego wątpliwości i nie była kwestionowana przez strony procesu.

Na rozprawie w dniu 16 października 2017 r. pominął dowód z przesłuchania stron, albowiem wezwane do osobistego stawienia nie stawili się.

Sąd zważył, co następuje:

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego roszczenie strony powodowej należało uznać za uzasadnione w całości.

W przedmiotowej sprawie powodowie domagali się wynagrodzenia za wykonaną usługę transportową. Pozwana zaś podniosła w sprzeczności, że kwestionuje roszczenie co do zasady i co do wysokości. Wskazała, że kwestionuje jakość wykonania usługi przez powodów oraz podniosła zarzut potrącenia kwoty 800 euro z wierzytelnością powodów. Wskazała także, iż w jej ocenie należność wynikająca ze spornego zobowiązania została przez nią uiszczona, ale z uwagi na okoliczność, że współpracuje z wieloma podmiotami a usługa jest odległa w czasie, nie jest w stanie jednoznacznie tego stwierdzić. Pozwana zakwestionowała również żądanie w zakresie kosztów odzyskiwania należności podnosząc, że powodowie w żaden sposób ich nie udokumentowali. Nadto podniosła zarzut przedawnienia roszczenia.

W sprawie bezsporne było, że strony sporu łączyła umowa przewozu międzynarodowego w rozumieniu art. 1 Konwencji CMR, na podstawie której powód zobowiązał się przewieźć towary na zlecenie pozwanej, zaś miejsce przyjęcia przesyłki do przewozu oraz miejsce przewidziane dla jej dostawy, znajdowały się w dwóch różnych krajach.

W myśl art. 774 kc przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób lub rzeczy.

Zgodnie z ogólnymi regułami postępowania dowodowego, obowiązek przedstawienia dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy spoczywa na stronach, a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie spoczywa na stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne – art. 6 kc w zw. z art. 3 kpc w zw. z art. 232 k.p.c.

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy na powodach spoczywał zatem ciężar wykazania istnienia umowy, jej treści oraz wysokości należności dochodzonej w procesie. Na poparcie swojego stanowiska powodowie jako dowód powołali i przedłożyli zlecenie transportowe, list przewozowy, fakturę VAT oraz wezwanie do zapłaty wraz z dowodem jego nadania i doręczenia.

Pozwana nie zakwestionowała wysokości ani daty wymagalności kwoty frachtu wskazanej w spornej fakturze VAT. Nie zakwestionowała również faktu otrzymania wezwania do zapłaty, przy czym nie odpowiedziała na nie, ani nie wyjaśniła przyczyn braku zapłaty. Przed wniesieniem sprzeciwu od nakazu zapłaty nie zgłaszała żadnych zastrzeżeń co do jakości wykonanej usługi. Zaś w trakcie procesu nie tylko nie wykazała podnoszonych przez siebie zarzutów co do terminowości wykonanego załadunku i rozładunku, a nawet nie zaoferowała w tym zakresie żadnych wniosków dowodowych. Zatem przyjąć należy, iż zarzut niewłaściwego wykonania zobowiązania przez powodów podniesiony w sprzeciwie został sformułowany wyłącznie na potrzeby niniejszego procesu. Tym bardziej, iż w sprzeciwie pozwana wskazała, że w swojej ocenie uregulowała należność wynikającą ze spornego zobowiązania, jednakże z uwagi na okoliczność, że współpracuje z wieloma podmiotami a usługa jest odległa w czasie, nie jest w stanie jednoznacznie tego stwierdzić.

Jak wynika z ustalonego przez Sąd stanu faktycznego usługa została wykonana, towar przewieziono zgodnie ze zleceniem, zatem powodom należy się wynagrodzenie.

W sprzeciwie pozwana podniosła zarzut potrącenia kwoty 800 euro z kwotą dochodzoną przez powodów w przedmiotowej sprawie.

W tym miejscu należy wskazać, że od czynności procesowej zgłoszenia zarzutu potrącenia należy odróżnić potrącenie, jako czynność materialnoprawną. Oświadczenie o potrąceniu stanowi materialnoprawną podstawę procesowego zarzutu potrącenia. Do dokonania potrącenia może dojść zarówno w ramach postępowania sądowego, jak i poza nim. W trakcie postępowania sądowego uprawniony może połączyć złożenie oświadczenia woli o potrąceniu z podniesieniem zarzutu potrącenia. Wówczas tego rodzaju zachowanie należy zakwalifikować do szczególnej kategorii czynności prawnych, które mają podwójny charakter: są oświadczeniami woli w rozumieniu kodeksu cywilnego (art. 61 kc), a jednocześnie stanowią czynność procesową (tak wyrok SA w Warszawie z dnia 11 października 2011 r., sygn. akt VI ACa 407/11, Legalis). Oświadczenie o potrąceniu powinno jednoznacznie precyzować wolę potrącenia, a w swej treści konkretyzować własną wierzytelność i jej zakres przedstawiony do potrącenia z wierzytelnością drugiej strony, wskazując również przesłanki jej powstania, wymagalność i wysokość (tak wyrok SA w Warszawie z dnia 26 marca 2009 r., sygn. akt VI ACa 1278/08, Legalis). Tym samym przyjąć należało, iż w sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana złożyła oświadczenie woli w kwestii potrącenia i podniosła zarzut potrącenia.

Procesowy zarzut potrącenia nie jest formą dochodzenia roszczeń, lecz środkiem obrony pozwanego. Potrącenie jest przede wszystkim instytucją prawa materialnego, z tego względu ocena prawna zarzutu potrącenia jest kwestią prejudycjalną dla oceny zasadności powództwa. Oznacza to, że Sąd nie może się uchylić od zbadania zasadności potrącenia (art. 498 kc) w ramach rozpoznawanej sprawy, zobowiązany jest ocenić czy istnieje i w jakiej wysokości wierzytelność pozwanego (tak wyrok SN z dnia 20 grudnia 2006 r., sygn. akt IV CSK 299/06, Legalis). Dla przyjęcia zasadności zarzutu potrącenia i jego skuteczności, niezbędne jest zaistnienie przesłanek materialnoprawnych potrącenia wskazanych w art. 498§1 kc, które zobowiązany jest wykazać korzystający z potrącenia, zgodnie z regułą rozkładu ciężaru dowodzenia (art. 6 kc i art. 232 zd. 1 kpc). Potrącenie oparte na ustawie następuje w drodze jednostronnego oświadczenia (art. 499 kc), jednakże aby oświadczenie to mogło odnieść łącznie z nim skutki

umorzenia wierzytelności (art. 498§2 kc) w momencie jego składania musi wystąpić i trwać stan potrącalności. Mianowicie muszą współistnieć ustawowo określone przesłanki z art. 498§1 kc, a przede wszystkim muszą istnieć wzajemne wymagalne wierzytelności, których przedmiotem są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a które mogą być dochodzone przed sądem lub innym organem. Oznacza to, że składający oświadczenie o potrąceniu musi w stosunku do swego wierzyciela posiadać własną istniejącą już wierzytelność i wierzytelność ta w dacie potrącenia musi być wymagalna. Musi mieć określoną podstawę faktyczną i prawną (tak wyrok SA w Katowicach z dnia 29 marca 2012 r., sygn. akt V ACa 90/12, Legalis).

Przenosząc te rozważania na grunt rozpoznanej sprawy, stwierdzić należy, iż pozwana nie wykazała, aby w dacie zgłoszenia przez nią zarzutu materialno-procesowego zawierającego oświadczenie o potrąceniu, posiadała wymagalną wierzytelność wobec powodów, w szczególności nie wykazała przesłanek warunkujących naliczenie kary umownej we wskazanej przez nią wysokości. Sąd zatem uznał, iż zarzut potrącenia jest niezasadny.

Pozwana podniosła również zarzut przedawnienia roszczenia.

Zgodnie z artykuł 32 ust. 1 Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) sporządzonej w Genewie 19 maja 1956 r. (Dz.U. 1962 Nr 49, poz. 238, ze zm.), zwanej dalej Konwencją CMR, roszczenia, które mogą wynikać z przewozów podlegających niniejszej Konwencji, przedawniają się po upływie jednego roku. Jednak w przypadku złego zamiaru lub niedbalstwa, które według prawa obowiązującego sąd rozpatrujący sprawę uważane jest za równoznaczne ze złym zamiarem, termin przedawnienia wynosi trzy lata. Przedawnienie biegnie: a) w przypadkach częściowego zaginięcia, uszkodzenia lub opóźnienia dostawy – począwszy od dnia wydania; b) w przypadkach całkowitego zaginięcia – począwszy od trzydziestego dnia po upływie umówionego terminu dostawy, albo, jeżeli termin nie był umówiony – począwszy od sześćdziesiątego dnia po przyjęciu towaru przez przewoźnika; c) we wszystkich innych przypadkach - począwszy od upływu trzymiesięcznego terminu od dnia zawarcia umowy przewozu. Dnia, wskazanego wyżej, jako wyjściowy dla biegu przedawnienia, nie wlicza się do terminu przedawnienia.

W przedmiotowej sprawie umowa została przez strony zawarta w dniu 17 listopada 2016 r. Zatem bieg przedawnienia roszczenia rozpoczął się dnia 18 lutego 2017 r., zaś pozew wpłynął do Sadu w dniu 31 marca 2017 r. Tym samym, wbrew twierdzeniom pozwanej, roszczenie powodów nie uległo przedawnieniu.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd uznał, iż roszczenie powodów jest w pełni uzasadnione (pkt 1 sentencji wyroku).

O obowiązku zapłaty odsetek w wysokości ustawowej za opóźnienie w transakcjach handlowych Sąd orzekł na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 08 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (tj. Dz.U. z 2016 r., poz. 684) zgodnie z którym

w transakcjach handlowych – z wyłączeniem transakcji, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny – wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie

w transakcjach handlowych, chyba że strony uzgodniły wyższe odsetki, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki: wierzyciel spełnił swoje świadczenie i wierzyciel nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie. Strony ustaliły termin płatności wynagrodzenia na dzień 20 stycznia 2017 r., co wprost wynika z treści faktury VAT (i nie było kwestionowane przez pozwaną). Zatem pozwana popadła w opóźnienie w dniu 21 stycznia 2017 r. i od tej daty należy liczyć odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych od zasądzonej kwoty wynikającej z faktury, tj. od 6.018,69 zł (pkt 1 sentencji wyroku).

W przedmiotowej sprawie bezspornym było, że pozwana nie zapłaciła powodom wynagrodzenia za wykonaną usługę w ustalonym przez strony terminie.

Zgodnie z treścią art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 08 marca 2013 r. o terminach zapłaty

w transakcjach handlowych (tj. Dz.U. z 2016 r., poz. 684) w brzmieniu obowiązującym od dnia 01 stycznia 2016 r. wierzycielowi, od dnia nabycia uprawnienia do odsetek, o których mowa w art. 7 ust. 1 lub art. 8 ust. 1, przysługuje od

dłużnika, bez wezwania, równowartość kwoty 40 euro przeliczonej na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne, stanowiącej rekompensatę za koszty odzyskiwania należności. Ustawodawca zatem przewidział dla wierzyciela swoisty ryczałt będący rekompensatą za koszty starań w celu odzyskania należności w wysokości równowartości 40 euro. Ta stała rekompensata przysługuje od dłużnika, przy czym wierzyciel nie jest zobligowany do wykazania poniesienia w tej wysokości wydatków.

Na podstawie ustalonego stanu faktycznego Sąd uznał, iż w niniejszej sprawie powodowie przedkładając fakturę VAT, której otrzymanie nie było przez pozwaną kwestionowane, że należy im się zwrot kwoty stanowiącej równowartość 40 euro według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne, gdyż pozwana nie uregulowała należności we wskazanym w nich terminie. Dlatego też zasądził tą kwotę zgodnie z żądaniem pozwu w wysokości 176,96 zł (w dniu 30 grudnia 2016 r. wartość 1 euro wynosiła 4,4240 zł), o czym orzekł w pkt 1 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98§1 i 2 kpc, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

Na koszty te w rozpoznawanej sprawie złożyła się opłata sądowa od pozwu w kwocie 250,00 zł obliczona zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. tj. z 2016 r., poz. 623 ze zm.), koszty zastępstwa procesowego stron w kwocie po 1.800,00 zł obliczone zgodnie z §6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.) oraz kwota 17,00 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa wynikająca z art. 1 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 09 września 2000 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. Nr 86, poz. 960 ze zm.).

Pozwana przegrała proces w całości, musiała więc w całości ponieść jego koszty. Dlatego też Sąd zasądził od niej solidarnie na rzecz powoda kwotę 2.067,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 1.817,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt 2 sentencji wyroku).

SSR Katarzyna Górna- Szulawa